

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Nijkerk
T.a.v.
Postbus 1000
3860 BA Nijkerk

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer
2022W2273

Onze referentie
1475346

Datum 16 januari 2024
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Naam Huis Hoevelaken
Adres Westerdorpsstraat 68
Postcode/plaats 3871AZ Hoevelaken
Gemeente/provincie Nijkerk; Gelderland;
Monumentnummer 512147

Geacht college,

Op 13 december 2023 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder b, van de Ow in samenhang met artikel 4.32, onder b, van het Omgevingsbesluit. U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden. Eerder heb ik op 2 februari 2021, 20 juli 2021 en op 31 januari 2023 een preadvies gegeven. Op 2 februari en op 31 januari 2023 heb ik de tuin van kasteel Hoevelaken bezocht. Mede naar aanleiding van deze adviezen heeft u maart 2022 aangegeven in principe medewerking te willen verlenen aan het bouwen van de drie nieuwe bouwwerken in het huispark van Huis Hoevelaken.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen.
In onderstaande motivering licht ik dit nader toe.

Het plan

Het plan behelst het bouwen van een garage/berging, een tuinpaviljoen, een tuinkas en een vijver op het perceel Westerdorpsstraat 68 in Hoevelaken. Separaat zal het nieuwe tuinontwerp nog aan mij worden voorgelegd.

Motivering

Hartelijk dank voor uw adviesaanvraag aan mij. Ik wil u en de initiatiefnemer en de architecten complementeren met dit mooie en heldere plan en de goede stukken. Ook is het vooroverleg in een prima sfeer verlopen. Gedurende het proces heb ik verschillende keren uitgebreid geadviseerd over locatie, vormgeving en inpassing van de drie nieuwe gebouwen in het huispark van Huis Hoevelaken.

Dit heeft telkens geleid tot aanpassing van het plan, waarvoor dank. Een belangrijke stap was ook het betrekken van een landschapsarchitectenbureau. Zij hebben een voortreffelijke historisch-ruimtelijke analyse van het landgoed gemaakt. In de ruimtelijke onderbouwing wordt goed weergegeven wat het uitgangspunt van het (tuin)ontwerp is, waarom en hoe deze nieuwe ontwikkeling past binnen de geschiedenis van Landgoed Hoevelaken en hoe met de monumentale waarden wordt omgegaan. Daarmee is deze nieuwe ontwikkeling ingebed in een totaalvisie voor het landgoed. Ik kan met dit plan vanuit het oogpunt van monumentenzorg akkoord gaan.

Uitgangspunt van het inpassingsplan vormt het ontwerp van Wattez uit 1926, waarin de vijverpartijen, de paden en het groen in samenhang zijn getekend. Er zijn drie ontwerpprincipes genomen:

Identiteit: met de Art Nouveau en Art Decostijl als verbindende karakteristiek;
Samenhang: met het hoofdhuis als middelpunt van een centrale as waaromheen de verschillende onderdelen van het landgoed zijne gegroepeerd;
Routing: het hoofdhuis en de andere bouwwerken worden weer ingebed in het parklandschap.

Ik kan me geheel in de analyse en de uitgangspunten vinden. Dan behandel ik kort nog de vier nieuwe toevoegingen in het huispark.

De garage is ten behoeve van de bewoners van het landhuis. Er was sinds het koetshuis kantoor is geworden geen overdekte parkeerplaats meer. Het ontwerp is terughoudend en ondergeschikt vormgegeven. Er is plek voor vier auto's en er is een lage zolderverdieping. In de achtergevel en in het dak zitten enkele openingen. De materialisering van de gevels, kozijnen en dorpels en het hekwerk voor de ramen is afgestemd op het hoofdhuis. Met de plaatsing haaks op het huis aan het voorplein heeft de garage een belangrijke functie ter afsluiting van het plein aan deze zijde. Ik kan akkoord gaan.

Het nieuwe tuinpaviljoen met pergola is een verwijzing naar een eerdere houten theepaviljoen dat rond 1926 door het architectenbureau van Nieuwkerken is ontworpen en gebouwd in de nabijheid van het hoofdhuis, waar nu de garage is ingetekend. Het paviljoen vormt een ensemble met het hoofdhuis en is op een prominente plaats in de tuinaanleg van Wattez geplaatst. Terwijl de functie van het paviljoen om in de tuin te kunnen verblijven en de tuin te kunnen beleven hetzelfde is, grijpt het nieuwe paviljoen niet terug op de oude vorm of materialisering of komt deze niet terug op de oude plek. Het nieuwe paviljoen met pergola heeft met zijn half-octogonale vorm een eigentijds ontwerp en is een hedendaagse toevoeging aan het huispark. Ze gaat ook een ensemble aan met het hoofdhuis en met de parktuin. Ze vormt een belangrijke schakel in het nieuwe tuinontwerp als een zelfstandig structurerend element. Vanaf de nieuwe plek kun je mooi de vijver en de westelijke parktuin zien. Ook vormt zij een focuspunt van het rechte padenstelsel naar de beukengroep. Ik sta hier positief tegenover.

De tuinkas komt op de plek waar al eeuwen een moes- en nutstuin was. Hier was in 2019 nog een zwembad vergund onder de vorige eigenaar. Een historisch gelijkende stalen boogkas vormt een aanzet om de historische moestuin op deze plek weer in ere te herstellen. Ik kan hiermee instemmen.

Met de aanleg van een vijver wordt geprobeerd om een oude symmetrische middenas grotendeels te herstellen. Vanaf de 17e eeuw lag het oude huis Hoevelaken op de middenas die ook wel de Boslaan heette. Het huidige huis is in 1925 circa 60 meter noordelijker gebouwd én staat iets gedraaid ten opzichte van deze middenas. De huidige tuinrichting aan de noordzijde benadrukt op een storende wijze deze scheve aantakking. Om een architectonische verbinding

tussen huis en de trap aan de Grote vijver te maken is een zandlopervormige vijver geïntroduceerd die met een knipoog naar de Art Nouveaustijl de scheefstand maskeert. Ik vind dit een mooi idee en ik sta hier geheel achter. De huidige invulling van het terrein met gras en rechte paden vertegenwoordigt geen monumentale waarden.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,